

Med tem se je bil povrnil Avguštin Močni iz Poljske. Sklenil je z Boettgerjem pogodbo, da bi si zasigural izrabo njegovih iznajdb in mu je oskrbel na Albrechtovem gradu delavnico. Ko so se bližali sovražni Švedi, so odvedli kemika pred njihovim prihodom v trdnjavo Königstein, kjer je delal razne poskuse v posebnem paviljonu.

Tukaj ga je posetil lepega dne plemenitaš Čirnhaus, ki je posedal velike steklarne in druga podjetja. Temu nabražnemu možu je potožil radi knežjega pohlepa po zlatu tako dolgo ujeti Boettger svojo usodo in gorje. Zaupal mu je tudi, da je sit ujetništva in že davno je obupal, da bi se dalo napraviti zlato umetnim putem. Čirnhaus mu je tolmačil svojo željo, najti zemljo za porcelan, da bi lahko izdeloval v Nemčiji kitajski porcelan, ki je bila tedaj ena najbolj iskanih dragocenosti.

Boettger se je navdušil za to misel in je usmeril zanaprej vse svoje poskuse na porcelan. Posrečilo se mu je, da je leta 1707 žgal rdečkast Boettgerjev porcelan, ki je vzbudil zanimanje. Knezu je odkrito priznal, da ne zna delati zlata, pač pa porcelan, ki je vreden ravnotoliko. Avgust Močni je bil tudi s porcelanom zadovoljen. Spremenil je »zlato« kuhinjo v tvornico za porcelan, v kateri je delal Boettger z 20 delavci.

Rdečkasti porcelan ni našel odjemalcev. Na razstavi v Leipzigu izdelki iz tega porcelana po večini niso bili prodani. Avgust Močni je moral zalagati tvornico z vedno novim obratnim kapitalom. Boettger je preiskoval večkrat noč in dan razno zemljo. Še le 1. 1709 mu je uspelo, da je lahko pokazal knezu izdelke iz prozornega, mlečno-belkastega porcelana. Čirnhaus ni več doživel evropske iznajdbe porcelana.

Boettger je delal še štiri nadaljna leta razne poskuse, dokler se mu je posrečilo, da je napravil z raznimi barvami trpežno poslikano skodelico iz porcelana. Med tem so bili spremenili Albrechtov grad v tvornico za porcelan

in tukaj je uspela leta 1715 iznajdba res finega in trdega porcelana.

Boettger sam pa je še vedno čepel v sicer zlati — kletki. Poskušal je najti razvedrilo v vrtovih, v vinu in slednjič v žganju.

Alkohol mu je uničil duševno in telesno moč. Radi pijančevanja je zapravil celo milost Avgustina Močnega — knez je bil prepričan, da izdaja Boettger recepte za porcelan drugim in radi tega ga je izročil sodišču. Še isti mesec je umrl iznajditelj porcelana, star komaj 36 let.

Pameče pri Slovanjgradcu. Neizprosna smrt nam je dne 10. t. m. ugrabila nad vse priljubljenega in vedno veselega Ivana Rotovnika. V najlepši dobi življenja, v 35. letu, ko se je baš pripravljaj, da samostojno zagospodari na lepem Fancatovem posestvu, tako sta z njim že priletela starša izgubila svojo najboljšo moč. Pokojni Ivan je bil nad vse agilen prosvetni delavec, bil je odbornik občine in šolskega sveta, vnet odbornik tukajšnjega gasilnega društva. Bil je ena najboljših moči dramskega odseka, dolga leta pa je s svojim krasnim petjem poveličeval cerkvene slavnosti. Grozna morija svetovne vojne mu je vzela levo oko in ga zaznamovala z boleznijo. Bil je sicer telesno šibek, a bogat in razumen na duhu. Bil je eden najodličnejših družabnikov in ga je vsled njegovega poštenja in nedosegljivega humorja ljubilo vse. Najbolj ljub in drag pa je nepozabni Ivan bil pač svojim tovarišem gasilcem, za kojih društvo je žrtvoval dobrušen del svojega življenja. Pa saj je bil član družine-hiše, ki se imenuje zibelka pameških gasilcev. Njegov pogreb je bil veličasten, nad 50 gasilcev v krojih, zbor lovcev, sotrpini-invalidi, šolska mladina z g. učiteljem ter ogromna množica občinstva je spremljala pokojnika na mirodvor. V krasnih besedah so se od njega poslovili v imenu gasilcev poveljnik Črešnik Ferdo, nadalje gg. Rotovnik Jože,

Visočnik Andrej in drugi. Pevci pa so svojemu soprevcu zapeli dve žalostinki. Prerano umrlemu Ivanu želimo veselo uživanje večnega veselja, žalujočim staršem, bratu in sestram pa naše iskreno sožalje!

Sv. Martin pri Vurbergu. (Dvojna poroka v ugledni družini.) Pri nas se je v nedeljo dne 18. t. m. vršila izredna družinska slavnost. V ugledni hiši odličnega narodnega gospodarja Ivana Klemenčiča sta se poročila sin Ivan in hčerka Katica. Ivan si je pripeljal kot življensko družico na lep dom Kristino Šauperlovo, hčerko gostilničarja iz Zimice pri Sv. Barbari. Katica pa je odšla gospodinjit na odlični Šantlov dom v Žitečki vasi pri Dupleku in je vzela v zakon mladega Šantlovega Joškota. Oče Ivan Klemenčič, dasiravno še nima celih šest križev, je kot prevdaren slovenski gospodar oddal veliki del bremena na rame mlajšega roda. Cela okolica čista očeta Klemenčiča kot naprednega narodnega gospodarja. Naš Ivan je znal ustvarjati: njegova kmetija je ena najvzornejših v celnem okraju. Z malim je začel, a Bog mu je dal srečo in blagoslov. Njegovi sadonosniki in vinogradi so sloviti daleč na okoli. Klemenčičeva hiša je že od nekdaj prepojena pravega slovenskega in krščanskega duha. Oče Klemenčič je bil dolga leta župan in je zavzemal še druga častna mesta. Velike so tudi njegove zasluge za zgraditev dupleškega mosta. Že od nekdaj je bil g. Klemenčič priznan in zaveden slovenski rodoljub in je pri vseh volitvah že pred vojno glasoval vedno za slovensko našo stvar. Klemenčiči izhajajo iz stare plemiške rodbine v Slovenskih goricah. Želimo očetu Klemenčiču, da bi še ustvarjal in vodil še naprej razne ustanove in svoje gospodarstvo v vzgled drugim ter bi užival sad svojega truda še mnoga leta. Mladoporočencema pa želimo obilo nebeškega blagoslova!

Sv. Martin pod Vurbergom. Pri Sv. Martinu pod Vurbergom je v nedeljo dne 18. septembra zvečer nenadoma umrl, zadet od kapi, tamonjni zaslužni župan Ivan Klampfer, star 51 let. Bela žena ga je nepričakovano prišla pri spravljanju sadja. Rajni Klampfer je bil iz znane slovenske in krščanske Klampferjeve družine in je imel velike zasluge za napredek lepe šmartinske občine. Svetila mu nebeška luč!

rama. Med piskanjem je izvlekel oni drugi dolgi meč, katerega so radovedneži še le sedaj zapazili.

Slednjič se ožunači eden od vaščanov ter vpraša:

»Tujec, kaže so te ubogale. Povej nam vendar, kaj bo z velikima košarama? Ali nam danes ne boš pokazal te skrivnosti?«

Kačji zagovornik molči nekaj časa in odgovori, kakor bi se prebudil po prihodu iz drugega sveta:

»Gotovo ...!? Ne vem ... Veliki košari?! ... Ne vem ... Ako je milost ... potem že lahko!«

Zopet utihne. Groza spreleti gledalce, otroci se odmaknejo.

»In milost, kedaj bo podana ...?«

»Ako bo odrečena ... ne morem ...«

Zagovornik ostane miren. Videti je, kakor bi se pogovarjal z nekim čisto tujim, ki je daleč — daleč proč, a vendar sliši njegove rahlo šepetajoče besede:

»Ni dano vsakemu človeku ... da prenese

... Morajo biti nedotaknjeni ... otroci ... dečki in deklice ... morajo biti posebni varovanci božanstva ... Brez staršev ... brez sorodnikov ... Sirote ...«

Nikdo ne upa spregovoriti niti besedice.

Rama prime malo Sito za roko. Loti se ga strah pred hudobnim, skrivnostnim moškim in nehote se umakneta med množico odraslih. Zgleda tako, kakor bi poznal tujec njuno preteklost in bi hotel nekaj od sirot. Ko bi le bil ubogal patra, ki ni rad videl, če so pasli deca radovednost na takih predstavah.

Slednjič izusti eden od možakarjev:

»Tukajle v naši sredini sta dva otroka, brat in sestra, Rama in Sita ...!«

V očeh kačjega zagovornika se nekaj peklenko zlobno zasveti.

»Eden bi zadostoval ... Če sta pa kar dva tukaj, lahko takoj začnemo z igro.«

Počasi se dvigne. Njegov obraz postane živahniji. Prijazno smehlja vpraša:

»Kje sta otroka?«

(Dalje sledi.)

de, ki jo mešajo s studenčnico, prireajo osvežujočo limonado.

Vljudnost.

Teta je pripovedovala otrokom, da pride vsak priden človek v nebesa in da tam postane angel.

Metka: »Tako, potem pa bodeš ti stara mati od angelov, ko boš umrla.«

Pojasnilo.

Poset: »No, mali, ali me še poznaš? Zadnjič sem bil že tudi tukaj.«

Janezek: »Seveda vas poznam. Saj ste Vi tisti, o katerem je rekla mama, ko ste odšli, da ste najbolj dolgočasen človek, kar jih ona pozna.«

Sv. Martin pod Vurbergom. V sredo dne 21. septembra smo tukaj ob ogromni udeležbi domačinov in sosedov pokopali našega prerano umrlega župana Ivana Klampfer. Solska mladina, požarniki, župani in občinski odborniki iz cele okolice, mladeniška Marijina družba, katere član je bil rajni, okrajni glavar iz Maribora in nepričakovano velika množica prebivalstva je spremljala blagopokojnika na njegovi zadnji poti. Sprevod je vodil domači g. župnik Lajnsič v družbi z vurberškim župnikom g. Kokeljem. Mladeniški pevski zbor je na domu, v cerkvi in na grobu zapel rajnemu žalostinke v slovo. Z nagrobnimi govori so se poslovali od pokojnika g. župnik Lajnsič, g. Kostajnshek in mladostni prijatelj umrlega g. bivši poslanec Franjo Žebot. Govornik so posebej slavili lepe lastnosti rajnega župana, ki je bil ne samo svetli občan, ampak cel okolič in vsem v pomoč. Svojega slovenskega in krščanskega prepričanja ni nikdar zatajil. Za to pa je bil tudi visoko spoštovan vsepovsod! Naj mu bo domača zemljica lahka! Po pogrebu se je zbral občinski odbor k žalni seji, v kateri je občinski svetovalec g. Kostajnshek elavil velike zasluge pokojnikove za napredek občine in cele župnije. Občinski odbor bi tudi moral določiti moža, ki bi naj bil Klampferjev naslednik kot župan. Značilno za sedanje žalostne razmere je, da po večurnem posvetovanju in pogajanju niti v navzočnosti okrajnega glavarja nihče ni hotel prevzeti za sedanjí čas težke službe župana. Iskali smo župana tudi izven mož sedanjega občinskega odbora, pa nikogar ni bilo, ki bi prevzel to mesto. Na zadnje je bil določen za novega župana trgovec in gostilničar g. Janko Kostajnshek. Naša občina je pod spretnim vodstvom rajnega g. župana začela graditi mostno tehtnico, ki je za naš kraj krvava potreba. Daleč okoli ni nikjer bilo dosedaj nobene tehtnice. Če si hotel stehtati kaj večjega, moral si ali v Maribor ali v Ptuj. Samo pošte si še želimo pri Sv. Martinu. Mariborski avtobus-promet nam je napravil slabo uslugo, ko je reducirál vožnje. Naša proga je menda ena najboljših in kljub temu so sedanjí mariborski gospodarji tri dni v tednu ukinili vožnjo. Sadja, osobito jabolk, imamo letos izredno mnogo. Le cene so slabe in kupcev ni od nikoder. Naš kraj se posebno odlikuje po zlahtnih vrstah in dobri kakovosti. Drava je na črti od Trčove pri Sv. Petru do Vumpaha na mnogih mestih začela rušiti rodovitne njive in travnike. Celo nekatere hiše so v nevarnosti. Nerazumljivo nam je, zakaj so kamenje, ki je bilo na levem bregu pripravljeno za regulacijo, zvozili bogve kam! Ali ni nikogar več na svetu, ki bi se potegnil za uboega kmeta! Še stari regulacijski zidovi na levem bregu se rušijo. Reš, na vse strani težave!

Gornja Sv. Kungota. Nova sv. maša v Gor. Sv. Kungoti, ponovitev. Dne 16. oktobra t. l., ob devetih dopoldne, bo v naši župnijski cerkvi ponovitev nove sv. maše č. g. Ferdinanda Kolednik, novomašnika za šibeniško škofijo v Dalmaciji. Ob devetih gre v slovesni procesiji č. g. primicijant v družbi svojih sobratov duhovnikov iz župnišča med pritrkavanjem zvonov v cerkev. Očetje in matere, pridite pogledat in molit tisti dan v cerkev, da se Vam srce na novo vžge v želji, da doživete boljše čase in da ena ali druga mati naših družin doživi veselje, videti svojega sina pred altarjem. Ker je č. g. novomašnik siromakega stanu, se bo vršil offer okoli altarja.

Fram-Rače. Dne 2. septembra smo pokopali našo dobro mamico Genovefo Blatnik, katere je kljub vsemu prizadevanju, ko se je podvrgla težki operaciji dne 31. avgusta, mirno

v Gospodu zaspala po mukepolni, dolgi bolezni, katero je vdano prenašala. Kako je bila rajna priljubljena, je pokazal njen sijajni pogreb. Rajna je bila nič manj kot 91 otrokom botra, bodisi pri krstu ali pri birmi. Značilno je, da se je poslovila s tega sveta po preteku enega leta po smrti svojega moža, ki se je ponesrečil s kolesom. Res ni zapustila otrok, a vendar pa jo objokuje in za njo žaluje vsa okolica. Zato ji blag in trajen spomin! Na svidenje nad zvezdami!

Velika Nedelja. Križniški logar Franc Petek je ustrelil v redovnem gozdu »Otok« lep komad samice kačjega orla, ki meri z razpetimi peruti 185 cm. Ta ptica je zelo redka v naših krajih. Ako je verjeti nekemu poročilu, so bili na bivšem Štajerskem od leta 1923 ustreljeni samo trije kačji orli in sicer leta 1923 na Pohorju, letos v aprilu blizu Rač in v avgustu zgoraj omenjeni. Križniška uprava je dala orlico nagajati pri g. Zieringerju v Mariboru in sedaj krasi ponosna in grzna ptica pisarno gozdne uprave.

Mala Nedelja. Prostovoljno gasilno društvo v Mali Nedelji bo imelo v nedeljo dne 2. oktobra v gostilni tovariša Kosija veliko vinsko trgatavo. Takoj po večernicah bo istotam polaganje temeljnega kamna za novi gasilski dom. Prosimo vsa okoliška društva in vse gasilstvu naklonjeno občinstvo, da nas ob tej priliki obiščete! — Odbor.

Veržej. God farnega zaveznika sv. Mihaela obhajamo v nedeljo dne 2. oktobra v na novo tlakovani cerkvi. Naj on izprosi ta dan vsem, ki so k olepšanju cerkve kaj pripomogli, obilo blagoslova in zadovoljnosti!

Spitalič pri Konjicah. Suša nas stiska. Suša v žepu, suša na polju, suša na travnikih, suša celo v vodnjakih. S strahom pričakujemo zime. — G. župnik Goričan Janez je podal ostavko na odborniško mesto v krajevnem šolskem odboru, ker ne mara biti soodgovoren za velika bremena šole. — G. abiturient Planinc Fr. se je odločil iti v mariborsko bogoslovje. Da bi bil srečen!

Šmartno ob Paki. Tukaj je umrla posestnica Antonija Lukner. Pokojna je bila stara 43 let, krščanska in pridna žena. Pogreb se je vršil na tukajšnjem pokopališču ob številni udeležbi. Pokojna zapušča moža in štiri mladoletne otroke, peto, en mesec stara njena hčerkica ja pa tudi umrla, ko je še mati ležala na mrtvaškem odru. Bodi prezgodaj preminuli zemljica lahka, ostalim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Vid pri Grobelnem. (Smrt in pogreb g. župnika Antona Penič.) Zadnja številka »Slovenskega gospodarja« še ni naznanila smrti našega g. župnika Antona Penič. Zato danes poročamo o njej in o veličastnem pogrebu vsem našim rojakom v tujini ter vsem častilcem, prijateljem in znancem blagopokojnega, posebno v Laporju, pri Sv. Magdaleni v Mariboru, v Gornjemgradu, pri Sv. Rupertu nad Laškim, v Zetalah in pri Sv. Križu tik Rog. Slatine, koder je od leta 1904 do 1917 vneto služboval. K nam je prišel 1. septembra 1917 ter pri nas deloval vseh 15 let naglega prevrata in rojstva in razvijanja naše lepe države.

Pri pokvarjenem želočcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustih, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje že kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želočec izpričujejo, da se izkaže uporaba »Franz Josefove« vode kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Zadnja 4 leta mu je grenila bolezen, ki ga je vedno hujše slabila in mu slednjič vse moči izpila tako, da je letošnjega avgusta prosil za stalno vpokojitev. Pa kmalu nato ga je vrglo na bolniško posteljo, iz katere ni mogel več vstati. Prepeljali so ga dne 16. septembra v celjsko bolnico, kjer pa je že v ponedeljek dne 19. septembra zvečer ob devetih izdihnil blago mašniško dušo v svojem 56. letu življenja in nastopil, kakor upamo, svoj večni počitek v nebesih. Njegove telesne ostanke so dobri župljani v torek zvečer v Št. Vid pripeljali in v četrtek nato ob velikanski udeležbi vernega ljudstva domače in sosednjih župnij, vsled njegove želje, položili v sredino med rajne župljane tam pri velikem križu, da čakajo vsi skupnega vstajenja sodnega dne. Genljivo lepo se je poslovila domača šola od svojega blagega kateheta; milodoneče posmrtnice so priljubljenemu dušnemu pastirju zapeli naši pevci pred župniščem, v cerkvi in ob odprtem grobu; domači gasilci, ki so ga nosili na zadnji poti, ojačeni z močnimi četami sosednjih društev, so bili častna straža in lepo spremlstvo svojemu prijatelju in dobrotniku; 24 duh. sobratov je v turobnem zboru spremljalo mrtvaške obrede, ki jih je opravil g. dekan Lom iz Šmarja, in pretresljivo besedo v slovo rajnemu je govoril g. profesor mons. Vreže iz Maribora, proseč hvaležnega spomina in pobožne molitve za njega. Daleč od svojega lepega rojstnega kraja na Dolenjskem, Sv. Križa pri Kostanjevici, zdaj počiva njegovo telo, duša njegova pa naj zavziva večno plačilo!

Šmarje pri Jelšah. Letina, trgatav in drugo. Izdatnega dežja pač ni, čeravno se nam je bil že parkrat in tudi v začetku in koncu kvaternega tedna nastavil. Skrbi nas, kaj bomo poseben hribovci živini polagali, ko paše ne bo in nam suhe krme manjka prezgodaj. Pa tudi posebno lepih furežev ne smemo pričakovati, ker naše gospodinjice ne bodo imele ne repe in ne korenja in ne kaj drugega za dolgotrajno pitanje svinj. Pa kaj bi si v sedanjem za vinogradnika tako zaželjenem času delal preglavice in bi sitnari s svojim »jamaranjem«! Za branje se že pripravljamo! In s tem je mnogo povedano. Težka vrata hramov pogosto škripljejo; nabijamo prejemače, škafe, sode, lakonce in brente; snajmo prešnice, krnice, koše in kleti; spravljamo vedričke in brusimo »bindekew«; premišljujemo, kdo nam je v vinogradniškem delu najrajši pomagal in kdo bo berač in brentaš, pa tudi brentaška palica že v kotu sloni. Na mizo bo prišla seveda sladka potica, ker je orehov zadosti; pa masna pečenka, ker je živina poceni; le solate ne bo, ker nam jo je že suša brez jesiha in olja pojedla. Za premembo bodo gospodinjice lahko postregle tudi z dobrimi žganci, ker smo že spravili, okožuhal in na naše svisle in štože pobesili zelo lepo koruzo, da zgledajo poslopja, kakor bi bila deloma zlato-rumeno pobarvana. Jesen je vesela; da bi le tudi jesen in večer našega življenja bil tak in bi se mi mogli pred svojim Sodnikom prikazati obloženi s sadovi krščanskega življenja in do brega dela!

Sv. Rupert nad Laškim. Danes se gotovo vsem malim ljudem — to so pred vsem naši kmetski posestniki in delavci — hudo godi, a nam v visokih laških bregovih in hribih postaja stanje naravnost obupno: letošnja strašna suša nam je vzela vse jesenske pridelke; večina posestnikov ne bo imela niti ene repe, ne ene glave zelja, ne ajde, niti enega koša otave; koruza se je v polrasti na njivah posušila, sadje na pol zrelo in za nobeno pravo rabo, o kakšni prodaji ni ne sluha ne duha. V zadnjem času nam pa začne zmanjkovati

tudi vode; studenci usahujejo drug za drugim; po noči od enih do dveh si skušajo ljudje uloviti nekaj pitne vode.

Pišeca. Najnovejša pri nas je to, da si je eno preteklih nedelj nekdo dovolil zelo neokusno, oziroma zlobno šalo in zvižgačo s tem, da je prilepil na steber cerkvene ograje lepak ne-premišljene in neumne vsebine, kar bi naj spravilo nekatere osebe v Pišecah in okolici v neprijetnosti. Lepak je podtaknjen za preizkušnjo, kaj bo storila oblast. Pa ne boš, bratce! Vemo, po čem to smrdi in kam pes tace moli. Pišecani nismo taki in bilo bi zelo lepo, če bi nas razni zvižgačeži in agenti pustili s takimi stvarmi pri miru in si iskali kruha na bolj pošten način. Vemo tudi, odkod veter piha, a farizejsko potrkanje na prsa nam ne bo oči zavezalo.

Pišeca. Naš Fricl ga pač rado malo potegne. In takrat najraje zaspi tam, kjer se nahaja. Tako se mu je zgodilo pred kratkim. Ker pa se je tokrat napotil proti svoji navadi domov, je med potjo omagal in zaspal. Pa je imel čudovite sanje. Sanjalo se mu je, da mu je nekdo slekel šiare hlače in mu oblačil nove. Kar na smehljalj so se mu v spanju potegnile ustnice. In je spal dalje. A na večer ga je hlad zbudil. Toda groza! Mesto novih hlač se je znašal brez njih. Uzmecvič je šel z njimi. Kaj pa sedaj? Hočeš, nočeš, moral je brez njih domov. In kakšno šolo sta imela doma radi hlače z ženo, ve samo Fricl, česar pa nikomur ne pove. Toda rdečica ga vedno oblije, če mu kdo omeni zadevo s hlačami. Zanimivo pri vsem je tudi to, da sta se pri Friclu na domu zglasili malo pred zadevo s hlačami dva prebrisani ciganki, ki sta iz kart prorokovali tudi njemu in njegovi ženi. In lasje so šli obezma pokoncu, ko ciganka pravi, da bo hišo zadela v kratkem velika nesreča, ker jo bodo obiskali tatovi. Ali komaj sta ciganki izginili, že sta oba zapazila, da je napovedana tatvina izvršena. Hitro sta jo mahnila za cigankama, a bilo je že prepozno. O cigankah ni bilo več ne duha in ne sluha. — Naša hranilnica in posojilnica je znižala za prihodnje leto obresti na posojila tistim, ki bodo tekom leta nekaj dolga vrnili in redno plačevali obresti, od 7 odstotkov na 4–5 odstotkov. Posnemajte!

Izzrebane številke beograjske katedrale.

Te dni so bile izzrebane sledeče srečke v loteriji za zgradbo katoliške katedrale v Beogradu:

Glavni dobitnik dvakrat 300.000 Din (600.000 Din) je zadela številka 184.276. — Dvakrat 50.000 Din (100.000 Din) št. 89.832. — Dvakrat 20.000 Din 40.000 Din št. 219.736. — Desetkrat 10.000 Din (100.000 Din) št. 62.958, 84.661, 85.898, 87.043, 190.716. — Dvajsetkrat 5000 Din (100.000 Din) št. 5448, 25.760, 112.014, 173.433, 180.910, 192.397, 204.343, 208.996, 213.483, 229.317. — 120krat 500 Din (60.000 Din) št.: 9192, 19.004, 21.942, 23.582, 34.991, 45.377, 45.690, 56.002, 60.845, 61.479, 70.917, 78.570, 79.807, 80.137, 81.000, 82.874, 43.126, 83.730, 86.685, 90.595, 91.671, 95.415, 106.970, 109.694, 111.837, 115.897, 117.411, 119.913, 121.824, 123.812, 124.484, 129.169, 132.782, 138.616, 142.130, 149.675, 153.959, 156.897, 161.228, 161.783, 164.787, 180.856, 181.061, 192.247, 197.207, 210.967, 211.409, 214.147, 222.093, 222.592, 225.441, 228.995, 231.622, 237.553, 241.618, 242.805, 244.575, 244.753, 244.823, 247.148.

»Domoljubni pevci«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Vprašanja in odgovori.

P. N. v P. Mati ima pravico terjati od brata prevzemno svoto za nas. Ali imam jaz sam tudi pravico? — Kakor je prevzemna pogodba. Najbrže ne, ampak sedaj samo mati lahko zahteva, ker še ni deljeno na vas, vi pa šele po materini smrti. Ako res potrebujete, naj si mati denar oskrbi in vam da. Stroške vknjižbe pa morate sami plačati, ker gotovo ni v pogodbi, da jih za vas ona plača.

H. R. v L. Pri neki bančni družbi sem kupil srečke, plačal, sedaj ni ne duha in ne sluha. — Ker je dotična bančna družba v Sloveniji, boste uspeli, ako jo potom odvetnika opomnite na izpolnitev dogovora ali vrnitev denarja. Imeti pa morate potrdila!

H. P. v K. Ali moram za šoferja imeti meščansko šolo? — Ne, pač pa morate delati šoferski izpit, prijavite se, ko boste znali voziti, na srezkem načelstvu. Učite se lahko prlvatno, kjer hočete. Tudi za železniško službo se ne zahteva meščanskošolska izobrazba.

S. K. v R. S. Ali zakupnik soli res mora odajati sol trgovcem v originalnih vrečah, ki so drage? — Da. Če so drage, ni njegova krivda, ako ne računa več, kot je določeno.

P. H. v L. V koledarju leta 1902 čitam o neki rastlini zoper jetiko. Kakšna je ta rastlina? — Je gotovo tudi tam popisana. Je to mala skalna praprota, ki raste na starih zidovih iz ometa. Kuha se jo kot navaden lipov čaj. Ima snovi, ki zaapnenijo rane v pljučih, da se jetika zatne.

A. M. v L. Ali je žena dolžna plačati dolgove za možem? — Pri vas to vprašanje ne pride v poštev, ampak samo to, da ste poravnali na sodišču podpisali, če tudi iz nevednosti, ter jo morate sedaj izpolniti. To da je vse od žene, vas ne oprosti od plačila, ker vam lahko zarubi, kar nosite seboj, denar, uro itd.

M. T. v Petersdorfu, Ali se izhajajo Mohorjeve knjige v Sloveniji, kakor pred 10 leti, ko sem bil še doma? — Še izhajajo. Pišite v Celje, kjer ima sedaj Mohorjeva družba svoj sedež. Sporočite ji, kako bi se dalo v vašem kraju med izseljenci razširiti dobro knjigo.

O. J. v Št. J. Ali mi sosed lahko zaračuna pot preko mojega sveta, kjer sem dosedaj zastoj vozil? — Predvsem gre za to, ali je tista pot bila vsaj 30 let v rabi. Ako da, vam jo mora brezplačno pustiti tudi v bodoče. Ako ne, imate še eno sredstvo, da namreč do svoje hiše ne morete z glavne ceste drugače kot po njegovem svetu. En dohod pa vam brezpogojno gre, posebno ker ste kupili posestvo s tem dohodom in vam dohoda ni branil dolgo let. Prodaja posestva ne prekine zastaranja. Sosedu le povejte, da stori edino pametno, da pusti voziti. Poglejte v zemljiško knjigo, morate je pot tudi uknjižena v korist vašega posestva, če ne, dokažite, da je bila kupljena. Dvakrat se iste stvari ne prodaja, razen če je v pogodbi, da velja samo za takratnega lastnika.

K. A. v G. Ali vrane lahko streljam? — Lahko, za te se noben lovec ne piplje.

H. P. v L. Dobil sem nalog, plačati vojnico za vsa leta nazaj. Sem revež, nimam ničesar. Kaj naj storim? — Kaznovani ne boste, ako ne morete plačati, ker davek plača le tisti, ki ga more. Pustite, da pridejo rubiti, videli bodo, da nimate nič, pa bodo šli. V zapor vas za to, ker nimate nič, vendar ne bodo dali!

K. J. v V. Ali se letos še vrši kako romanje na Brezje s polovično vožnjo? — Kolikor je nam znano, ne. Je že pozen čas za to.

Ladje brez posadke.

Naloga dveh rušilcev.

Po sklepu mednarodne morske konference sta poslali ameriška vlada križarko »Seneca« in angleška vlada torpedni rušilec »Terror« v vsa morja zemeljske oble z nalogo, katero sta ti dve ladji te dni srečno dovoršili. Vojni ladji sta dobili nalogo, preiskati vsa morja in poiskati vse zapuščene in pokvarjene ladje, ki plavajo po morju. Nihče skoraj ne ve, koliko tisoč takih ladij, ki so podobne res ladjam strahov, plove po morju sem in tja. Vse te ladje gonijo vetrovi, kakor se jim za- hoče, drugič pa jih zagrabijo morski tokovi, tako da te ladje kljub počasni vožnji v teku let napravijo silno dolge vožnje. Te ladje, ki ne vozijo v nobeni smeri in katere čestokrat križajo znana paroplovna pota po morju, postanejo lahko morskemu prometu prav nevarne.

Angleška vojna ladja je dobila nalogo, naj očisti Atlantski ocean pred temi ladijskimi mrličji. Ameriška vojna ladja pa je dobila isto nalogo za Tiho morje.

Jadrnica, ki je blodila 80 let.

Povod za ta sklep je dala nesreča, ki jo je povzročila zapuščena ladja, ki je ena najstarejših takih vagabundov na morju. Izkušeni mornarji poznajo precej takih ladij, saj jih včasih na svojih vožnjah tudi srečajo. Tako je n. pr. l. 1848 zašla velika mehikanska jadrnica »Silicos« v tajfun, ki je bil tako silen, da je jadrnici skoraj v trenutku odtrgal vsa jadra. Mornarji jadrnice so se k sreči mogli rešiti v čolnih. Zapuščena jadrnica brez jamborov in jader pa je blodila po vseh morjih, 80 let je plavala po oceanih in nešteto krat so jo videli parniki najrazličnejših držav. V mesecu decembru leta 1929 pa je zadel v to zapuščeno ladjo ameriški potniški parnik. Bila je megla in noč in ker na zapuščeni ladji ni bilo žive duše, seveda nihče ni mogel z nje odgovoriti na rog, s katerim so trobili na parniku zato, da ne bi zadeli v kako ladjo, ki bi jim plula nasproti. Udarci je bil tako strašen, da je ameriška potniška ladja »McKinley« dobila velikansko luknjo v stransko steno. Le z največjim naporom so mornarji zamašili luknjo in tako obdržali pokvarjeni parnik na vodi. Takoj po tej nesreči je začel zasledovati to ladjo strahov ameriški torpedni rušilec. Toda morski tok jo je odnesel neznano kam in radi tega je morska konferenca napovedala vojno vsem takim zapuščenim ladjam.

15krat v vseh morjih sveta.

Druga taka znana ladja strahov je jadrnica s tremi jambori »W. G. Sargent«, ki je plula leta 1891, naložena z dragocenim lesom, v Evropo. Sedem let ni bilo o tej ladji glasu, ko so jo prvič zapazili na morju v bližini Nove Zelandije. Počasi in brez najmanjšega glasu je plavala zapuščena ladja, ki jo je nosil morski tok, glavni jambor je bil odlomljen in ležal postrani čez krov. Od vseh jader ni ostala niti ena majhna cunjica. Noben človek se ni pokazal na tej ladji in od takrat so za-